

ШЫН

Совет Эмгекчилер Коммунисттик партиясынын
Тыва областы болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
ажылчы чоннар депутаттарынын областы Советинин органы

1953
М а й
1
ПЯТНИЦА
№ 85 (2770)
ӨРТӨН 20 КОП.

Делегейниң ажылчы чоннарының эп-сет-кил катыжышышыкынының хуну, бүгү чурттарның ажылчынарының акы-дуңмалышкы чоруунуң хуну — Май 1 делгерезин!

Ленин — Сталинның тугунуң адаа-биле Коммунисттик партияның удуртулгазы-биле коммунизмниң тиилелгезинче, бурунгаар!

КУШ-АЖЫЛДЫҢ БОЛГАШ ТАЙЫННЫҢ БАЙЫРЛАЛЫ

Бо хун—делегейниң ажылчы чоннарының эп-сеткил катыжышышыкынының хуну, бүгү чурттарның ажылчынарының акы-дуңмалышкы чоруунуң хуну. Тайбынның, демократияның болгаш социализмниң удуз херээ дээш демиселге боттарының күштерин, боттарының шийтирлигин көргүзөр дээш бо хун чер бөмбүрээниң бүгү будуңнарында миллион-миллион кижилер сыйрып катыжышкан хүрээлери-биле кудумчуларга тиерлер.

Чүс ажы чыл мурнунда пролетариаттың удуз бөлүкчүлүгү Марс болгаш Энгельс делегейниң ажылчы чоннарының эп-сеткил катыжышышыкыны илереткен: «Бүгү чурттарның пролетарийлери, катыжышкыны деп дайынчы кыйгыргыч чарлааннар. Оон бээр ажылчыны ангының костагалым шимчээшкени пролетарий интернационализмниң тугунуң адаа-биле улам-на чаа-чаа тилдегелери чедиң ап турар.

Империализмниң системаның бир дугаарла буза шапкап чурт болза, Россия болган. Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясының болгаш кижилер төрөлгөтөнниң удуз генилери Ленин—Сталинның удуртулгазы-биле чуртуган Россияның пролетариатының удуз эгелевичи үлгери бүгү чурттарның ажылчы чоннарының костагалым дээш демиселге сорук киирикчиликке болуп келген болгаш болуп-даа турар. Бүгү чурттарның ажылчы чоннары бистиң чуртувусту делегейниң революстуг болгаш ажылчы шимчээшкениниң «Шалышчы бригадалары» деп адап, ону боттарының костагалымны сууру, идегелдиң чөленижи кылдыр көрүп келген. Ычанган коммунизм тургузушкунуңа бистиң чедиң алган чедишишкениниң дуржулгазы капиталдык киничиниң адаана хилчкеткенин турар улустарың демиселин чингидер дээрине идегени олар илереткен болгаш илеретип турарлар.

Бистиң алдарлыг Коммунисттик партиясының болгаш удуз Сталинның удуртулгазы-биле Совет Эвилели делегейниң ийи дугаар дайынның үезинде немец болгаш япон фашист күчүлери чыла шапкап, делегейниң улустарың фашисттик кулданымчынының айымындан камгалап алганы-биле ол идегелди шимчээшкенин. Амгы үеде 800 миллион кижилер—кижи төрөлгөтөнниң үштүк бири империализмниң мөчүлөгөдөн болгаш дараадан кезээ мөңгөдө хостагалган Улуу-демократтыг чурттарның үдүрүдө делегейниң революстуг болгаш ажылчы шимчээшкениниң чаа «Шалышчы бригадалары» тывылган.

Бүгү делегейниң ажылчы чоннарының удуз байырлары Май бирге бистиң чурттуң ажылчы чоннары коммунисттик тургузушкунда чаа-чаа тилдегелери-биле ужурашкып турарлар. Эп Сталинның «ССР-де социализмниң экономиктик проблемалары» деп генилгич чогаалы, партияның XIX съездинин баштыкчыны төөгүлүг чугаасы, съездиниң шийтирлери совет кижилерин маалымдык күш-ажылчы дорукаларга сорук киирип, тилдегелди коммунисттик тургузушкунуң моон сонгааргы кайгамчык үезе болгаш тодаргай программазы-биле челегелген.

Бистиң чурттуң политикаың болгаш күш-ажылчы күдүрүшкүн өзүп, каабырны турар. Коммунисттик партияның тургузуучу удуз планнары күөсөдирине совет удуз күштерин болгаш күш-ажылчы харам чок берип турар. Бистиң бурунгаар шимчээшкениниң перспективалары болгаш оруктарың тодаралып турар ол планнар экономиктик хоойлуларга, эп Сталинның ажылдан кылганы коммунисттик ниитиледи тургузар дугайында өртемге дааныш турар.

Совет кижилер-бистиң социалисттик Төрөөн чуртувустуң күчүзүн улам-на күш-тедирлеринче болгаш улустуң чаагай байдалының үзүктел чок көдүрүшкүнүңчө углаанган партияның болгаш чазактың ажылдан кылган политикаың боттанылар дээш илдепкейгиз демисешип турарлар.

Оң эң көөкү бадыткалы болза, күрүнө база ажил-агым ажил-чорудугазын удуз турар улам экижер талазы-биле партияның болгаш чазактың ап чоруткан чугула кемчелерин бүгү совет улустуң чагыт-эп четкил-биле деткип турары болур. Ол кемчелер болза, Совет Эвилелин,

оң камгалаарың аргазың моон сонгаардаа чагыттыл чок, бүгү кемчел-биле быжыгларынче, социалисттик үлетпүрү бүгү тала-биле хөгжүдиринче болгаш колхозчу тургузуучу быжыгларынче, ажылчыны ангының болгаш колхозчу тараачынарының бузулбас эвилелин, СССР-ниң улустарының акы-дуңма найырларың быжыгларынче, чоңуң чаагай амьдалың дугайында, оң материалдык болгаш культурууң херелелдерин максималдыг хандылар дугайында сузараашкы чок сагыш салдырыңче, коммунисттик ниитиледи тургузууңа оруу-биле бурунгаар улам удуз чедишишкенин шимчээшкениңчө углаанган.

Коммунисттик партияның, Совет чазактың болгаш улустуң чагыт-аай чоруу улам быжыккан. Совет улус бодунуң төрөөн Коммунисттик партиясыңа кылганар-жос идегелди болгаш илгик шыкымдыг, чүгө дээрге, партияның бүгү ажил-чорудугазының дээш хоойлузу болза, улустуң эрге-ажыктарыңа бараан болурунда деп чүвени совет улус билер. Совет кижилериниң материалдык чаагай байдалын улам экижерди, бүгү ниитиледиң өзүп турар материалдык болгаш культурууң херелелдерин максималдыг хандырың бистиң партиясыңа хоойлу болур. Совет хамааттыларың бистиң Конституциямызга маддагыттың эргелерин Совет чазактың быжык-биле болгаш ыдыкты-биле камгалап турар. Бистиң чурттуң бүгү ажылчы чоннары Совет Эвилелиниң Конституциямында бижитинген оларның эргелерин Совет күрүнө сагыш салдырың болгаш мога чок камгалаар деп билгеш шөлөөң болгаш бүзүрелдиң ажылдан турарлар.

Совет Эвилелиниң улустарың тайбын камгалаарың болгаш быжыгларын, чаа дайынчы белеткээрине болгаш өсүүдөрине удуз демиселдиң эгиниң ийес политиканы, бүгү чурттар-биле улустар аразың кыды-ажылдыкылазың болгаш ажил-херекчи харылааларың хөгжүдириниң политикаың болур Коммунисттик партияның болгаш Совет Чазактың дашыкы политикаың чагыт эп-сеткил-биле деткип турарлар.

Май бирин удуз Ыдат улус, Польшаны, Чехословакияны, Болгарияны, Венгрияны, Румынияны, Албанияны, Герман Демократтыг Республикасы, Мога Арат Республикасының акы-дуңма улустары Совет Эвилели-биле кады тайбынның, демократияның болгаш социализмниң күчүлүг латеринде өөрүшкүлүг байырлап турарлар.

Америк-англи империалисттерден болуңуң Төрөөн чуртуңуң костагалым болгаш хамаарышпас чоруун камгалап турар маалымдык корей улуска бүгү деп-илгелди кижилер төрөлгөтөн бодунуң сагыш-сеткил катыжышышыкыны илереткен турар. Империализмге удуз болуңуң национал хамаарышпас чоруу дээш демиселге көдүрүп үнүп турар колония болгаш хамаарышпас чурттарның улустарының ылыкты демиселин бүгү чурттарның ажылчы чоннары деткип турар.

Май бириниң хунунда тайбың дээш, бодунуң амьдалың эрге-ажыктары дээш демисешип турар капиталисттик чурттарның ажылчы чоннары бодунуң күзелни болгаш шийтирлигин илеретип турарлар. Олар боттарының чурттарының коммунисттик болгаш ажылчы партияларының удуз тургузуу-биле буржуазияның иларид октапканы буржуаз демократтыг костагалдарың, национал хамаарышпас чоруктуң болгаш национал суверенитеттиң тугун көдүрүрениң дозугузуңуң адаа-биле улам сыйрып катыжарлар.

Бир эвес улустар тайбын камгалаарының херөөн боттарының холунга алыр болгаш ону туюлунга чедир камгалаар болза, тайбың камгалааткан болгаш быжыглаткан турар деп сталинчы чагыт тайбың дээш, демократия дээш, социализм дээш, чаа дайынның кыпсыкчаларыңа удуз демисешип турар бүгү улустарың сорук киирер.

Делегейниң ажылчы чоннарының эп-сеткил катыжышышыкынының хуну, бүгү чурттарның ажылчынарының акы-дуңмалышкы чоруунуң хуну—Май 1 делгерезин!

ССР Эвилелиниң Камгалал Министриниң ДУЖААЛЫ

1953 чыл май 1. № 49 Москва хоорай.

Эштер солдаттар болгаш матростар, сержантылар болгаш старшиналар!

Эштер офицерлер, генералдар болгаш адмиралдар!

Бо хун Совет Армия болгаш Шериг-Далай флоту бистиң бүгү улустарың-биле кады ажылчы чоннарың бүгү делегей эп-сеткил катыжышышыкынының хуну, бүгү чурттарның ажылчынарының акы-дуңмалышкынының хуну—Май бирин байырлап турар.

Майның бири-биле силерниң амыр-мендирини айтырбышаан, бодунарың дайынчы мергезкилерин беидиринерге, бистиң Чепсектиг Куштер-нисттик дайынчы белең чоруун беидиринге чаа чедишишкениң болурунары күөсөдөм.

Байырлады демделгээри-биле дужаарым болза:

Бо хун, Май бирде, бистиң Төрөөн чуртувустуң найсылалы—Москвага, Эвилелешкен Республикаларың найсмалдарыңа болгаш маалымдык хоорайлар—Ленинградка, Сталинградка, Севастопольга болгаш Одессага—артилерияның чэрби уада даштаашкыны-биле салют кылдыр.

Бистиң социалисттик Төрөөн чуртувустуң делгерезин!

Маалымдык совет улус болгаш оң алдарлыг Чепсектиг Куштери делгерезин!

Совет чазак делгерезин!

Бистиң бүгү тилдегелериниң сорук киирикчи болгаш организациың Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясы делгерезин!

ССР Эвилелиниң Камгалал Министри Совет Эвилелиниң Маршалы Н. А. БУЛГАНИН.

Областың хундүлөл самбыразында

Бүгү делегейниң ажылчы чоннарының байырлары—Май бирге бидүрүлгө талазы-биле чедишишкениң ужурашкы дээш областтың бидүрүлгелерин, ажылчынарының болгаш колхозчуларының май мурнуңуң социалисттик чарыжының түнелин профвилелдериниң область чөвөгөлай үндүрген.

Областың бидүрүлгелериниң мурнакчылары болган бидүрүлгелерини областың хундүлөл самбыразына киирерин профвилелдериниң область чөвөгөлай шийтирлөөн. Хундүлөл самбыразында киирип турар бидүрүлгелерин аразында бо чылдың 4 айларның бидүрүлгө планын хуусаа бетинде, апрельдиң 28-ке чедир 108 хуу күөсеткен Ээрбектин хөмүр даш уургайы-база-ла 4 айларның бидүрүлгө планын 109 хуу күөсеткен «Тыва аддын» трестиниң транспорт конторы, чакы тарыганы чогуур өйүңдө эгелээрине тынарлык эки белеткенге Чадаана МТС болгаш оон-даа өскө бидүрүлгелер бар.

Оон инай областың хундүлөл самбыразында 60 стахановчулары көргүскөн. Оларның аразында Нарын аддын уургайының забойшиги В. Осинников, Кызылдың автотранспорт конторының чозаачы А. Потилицин, Бий-Хем МТС-тиң дарганы А. Шестаков, «Барлык» совхозтуң трактористи О. Белек-оол, Харылааның Улуу-Хем район конторының телефонист В. Горбунова, Кызылдың сентябрь механикттик заводунуң тулуунуң дарганы М. Бахрамеев, Кызылдың авиотрядының удузчуу П. Галкин болгаш өскелер-даа бар.

Херэеженерниң мурнакчы күш-ажылчы

Эрзин районунуң Нарын сумузунда «Коммунизмче орук» көдөө ажил-агым артелиниң херэеженери колхоз бидүрүлгезинде илдепкейгиз киирип турарлар. Колхозтуң 54 херэеженери ина херэеженер организациың эп Долчанниң удуртулгазы-биле колхозта 7 чыл шолозының болгаш колхозтуң конторының 1953—54 чылдарың кыжынында олар мякын белеткен турарлар.

Ам үеде 1008 кубометр отулар мяш белеткенгенин. Ол ажилга херэежен колхозчулар Дүң Шур, М. Шой-Сүрүц олар эң кызыкмаккай чоруун көргүскөнер.

Школага отулар мяшты сөөртүп-дажырыңа анык колхозчу эп Шоолуң база эки ажилдаан. Отулар мяштың белеткел ам-даа үргүчүлүп турар.

Колхозчу суур Май бирде

1. Бай, шыгар колхозчу сууруң кырын ортта Майның бири админалдыр хүнүн келди. Хостуг чаагай чуртувустуң каасталгазы Хову-шөлдөр, даглар, хөмөр херелдени.

Көдөө сууруң чөк, казы шынааларың Көвөй өөр мал дьргын кылдыр дола берди. Хөлбөк чаагай күчүдүрүлүп кызыл тугун Хөй чоң чалаан, сыйры, кожа чыскаадышты.

Найырладың, эштелени күштүг ыры.— Далайларның шуурганыңда чалгыш ышкаш, Дамырактар Улуу-Хемни долдурган деп Тайбың ишке, чуртталгага күштү немзөн.

Баштыкчылар чуртуларың чалап чор бис.— Партия чоңу баштаан херечи ол.

Шак-ла мында чуртталганың сүзүң сичтен Салым-чоолу бистер анаа бүзүрөөн бис.

2. Хөгжүм-музык үдөлгезин кылып бөөрге, Хөгүдүт надым, өвиң-доглаа эгелепкен. Шынганырың чөрөк-чөрөк мөгө эрлер Чызырттырмып мерген, эрес хүрешкөөнер.

Чарыш, таңды; баян, игил аялганы Чалым, кырган доса чоңуң өйөлсөп тур.

Салгып ышкаш, ужуз күш деп мангыр агтар Чаа суруңуң кедээниңче чарып үнгөн... Ленинниң—Сталинның номинал айтты

Иле, тода орук айттып хүнөп турда.— Байырладың хүннеринде колхозчу суур Магадачың, чаагай, хөгүдүт болбайн калчаар!

Салчак ТАМБА.

МАЙ 1-ГЕ ОБЛАСТЫҢ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ БЕЛЕКТЕРИ

Бир ээлчегде 150 га!

Каа-Хем районунуң Ильянка көдөө Советинде «Тилдеге» колхозта чакыш шөл ажылдары хайымышыкының калбарып турар. Колхоз ам 600 га кызылгасты тарып алган болгаш кызылгастың тарылгазын май 1-де, бүгү тараа культуларың май 5-те доосар деп дозунг-биле ажылдап турар.

Тарыганы дүрүн темпи-биле чорудурунга механизаторлар удуз рывлуг болган. Апрель 29-та тракторист Иван Болдырев кожулуг үш саяла-биле хүнде 150 га черни чаштыргаш, 80 килограмм кывар чүдүлү камнап алган. Ээлчеге 150 га. Ол ышкаш тракторист Сергей Молотков база ээлчегде чүс га чедир чаштырган, 60 килограмм кывар чүдүлү камнап ап турар. Трактористерден атыла чаштырыкчылар Көкүй-оол, Хомяков, Шумова, Толмачева олар база эки ажилдап турарлар.

Ол колхозта Сарыг-Сеп МТС-тин № 10 бригадасы (бригадир эш Кукышкин) ажылды шак графиги бугаар чорудуп турар.

Механизаторларның чедишишкени

БАЙ-ХААБ. (Телефон-биле). Таңды районында «Революцияның чалбыжы» колхозта эп Александр Шелеповтуң аргамында тракторист Николай Пахорук Май бирге алдар кылдыр апрель 29-та 37 ганы чаштырар хүн нормазын 135 га кылдыр күөсеткен. Ол ышкаш ийи ээлчегде ажылдап турар Алексей Ильин, Геннадий Ильин акылышкылар 36 га нормазын хүн-бүрү 80—80 га кылдыр чаштырып, күш-ажылга организаачылар болуп турар.

Бай-Хазак МТС-тин Сталин аттыг колхозта механизаторлары колхозчу ишчилер-биле чагыт эп-сеткилдиң ажылдап турар. Май мурнуңуң социалисттик чарыжының түнелинде апрельдиң 30-ге чедир 1014 ганы чажым тараан. Шак ындыг патриотчу күш-ажыл «Ызыл партизан», Буенский аттыг колхозтарың шөлдеринде база илереп турар.

Апрель планын ажыр күөсеткен

Коллективте муриакчылар хөй: чозаачылардан эп Трапезников 165 литр бензини камнап алганын, ай планын 209 хуу, Кузнецов 114 литр бензини камнап, онаалдамы 223 хуу, Лысков 122 литр бензини камнап, апрельдиң планын 244 хуу күөсеткен.

Хүлээлгезин эрестиг күөсеткен

Кызылдың сапог дараар мастерскаяның коллективни май мурнуңуң социализм чарыжына илдепкейгиз киирешеп, апрель айның бидүрүлгө планын 4-хөмүк бурнуңуң хуусаа бетинде эрте күөсөдирин хүдээниң алган турганнар.

Коллектив өзлөн хүлээлгезин өлдүрүлүп күөсеткен, ниити продукция бидүрүп үдүрүрениң планын апрель 28-ке чедир 112,8 хуу, барааның продукция бидүрүрениң планын 117,2 хуу күөсөдирин кылдырған. Сөлөүчүлүк хун-бүрүңүң бидүрүлгө талазы-биле онаалдамы үрүлүчү 150-ден 160 хуу чедир күөсөдир турганнар.

Оон инай хрөм сапог дараар бригаданың сапог дараар бригада планын күөсөткөөнер. Ол ышкаш стахановчулар Середкин, Салин, Букарин болгаш өскелер-даа бидүрүлгө планын 150-ден 160 хуу чедир күөсөткөөнер.

Бүгү делегейниң ажылчы чоннарының байырлары Май 1-ин Кызылдың сөлөүчүларының коллективни бо чылдың күш-ажылчы чөв чедишишкени-биле утулуп, байырлап турарлар.

Колхозчуларның бедик көргүзүлгери

Делегейниң ажылчы чоннарының чагыт эп-сеткил катыжышышыкынының хуну—Майның бирге Чөөн-Хемчик район биче эвес көргүзүлгелериг ужурашкы турар. Чакыш хову ажылчы районың апрельдиң 22-ден сонгаар массалыг эгелээш. Май мурнуңуң калбарган социалисттик чарыжының улам-на апрель 28-ке чедир район 3770 ганы чажым тараан азы тарылач планын 6 ажил хүнүнде 60 хуу ашкан.

«Большевик» колхоз (таргач эш Людип, интотрианизация секретары эш Марта-оол) тараа культуларының тарылгазы 105 хуу күөсеткен. «Октябрь 30 чыл өң», «Коммунизмче орук», «Кызыл тарычын» колхозлар база доозуп турар. Бо чылдың тууду планын шевтерди боттандырыңа ишчилериниң кызыкмак күш-ажылчы база-ла биче эвес чедишишкени болуп турар. Колхозтарың сууларында 12500 кубометр ышк материалды белеткенин, 41 туулганы доозуп ажилдады кирген. «Большевик», «Коммунизмче орук», Ленин аттыг колхозтарда 4—4 өрөөл чаа яслалар кылдырган.

Малдың өзери оң чаш төдүн менти алдырыңче колхозчулар кол кичээлгенин сөйлөп турар. «Искра» колхозта төрүтүңгө 683 хуртаннар, 402 анайлар, 35 бызаалар болгаш 11 кулуннар бүрүн алдыган, ылангы 70 хөй 140 хуртаннары берген. Ол ышкаш «Октябрь 30 чыл өң» колхозта эш Элер-оолуң ыларганы төрөө 270 хөвүлүк 40 хуузу ийсеткөөн, Ленин аттыг колхозта 1 хөй 3 каракуль хураган берген.

Тарылганы дооскан

Механизаторларың кызыкмак күш-ажылчың база организаачы удуз турганы түнелинде «Барлык» совхоз (инструктор эш Казанцев, партотрианизация секретары эш Шови, тараа культуларының тарылганың Барыш-Хемчик районда мурнап дооскан.

Совхоз 300 гы кызылгасты тарылганың апрель 26-да бедик эрестиктиңиң негелделер бугаар дооскан, сөөлүгү дөрт хүн суураган.

„Май бир“ колхозта

Току районында «Май бири» колхозтуң ишчилери Майның байырларына күш-ажылчы белектериг ужурашкы турар. Май мурнуңуң социалисттик чарыжының 17 бажынары кырылганы күөсөткөөн, оозун апрельдиң 28-ге ажыр күөсеткен.

Тууду бригадалың кезикчилериниң, сөөртүчүлдериниң, дилжикчилериниң болгаш уран шевтериниң аразында Ондары, Ноопан, Андылай, Тамыкай ышкаш хүн нормазын ийи дакыр ажыр күөсөдир турарлар хөй.

Май бирге холбаштырган байырлыг хурал

Бо чылдың апрельдиң 30-де, кежээкиниң 8 шакта Кызылдың Сталин аттыг культура бажыныга бүгү делегейниң ажылчы чоннарының эп-сеткил катыжышышыкынының байырлары—Майның 1-ге холбаштырган ажылчы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Советиниң болгаш СЭКП хооромунуң үлөтүрү бидүрүлгө черлериниң стахановчулары-биле, өөрдөдө болгаш албан организаачы черлериниң төлөөкчилери-биле катышкан утулуг хуралы болуп эрткен.

Хуралды СЭКП Кызыл хоорай комитетиниң секретары эш Г. Н. Степанов азыктап.

Бүгү делегейниң ажылчы чоннарының байырлары—Майның 1-ниң дугайында илдепкейгиз СЭКП обкомунуң секретары эш А. В. Анкудинов кылган.

Утулуг хуралының сөөдүнде удуз конферениң төлөөкчилери-биле катышкан утулуг хуралы болуп эрткен.

Дөрт айлар планын хуусаа бетинде

ГРОЗНИЙ. Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясының Төп Комитетиниң Май биринге Кыйгыргылары Грозныйның нефтичилерин күш-ажылчы чаа чедишишкенин нерже сорук киирген. «Ташкаланефть» трестиниң бири тывыш чериниң коллективни нефть тымыжының талазы-биле дөрт ай планын хуусаа бетинде күөсеткен.

РПГА «Зуулаува мануфактура» комбинаттың пас-таавычылары купаничилерин үнелиг эгелээшкени республикада бир дугаарында деткөөнер. Беш чыл планын чиг-эттиң болгаш материалдарың немедө чарыдалы чокка хуусаа бетинде күөсөдир дээш социалисттик чарыш эки түңөөдери берген.

(СЭТА).

Өөрүшкү болгаш аас-кежик

Час—өөрүшкүнүн үези, чуртталганы улам хайымын турар үе. Чаагай иштер-биле долдунган, чараш өөрүшкүлөр-биле синийкен чуртталга бистиң уруг ораныстың делегерлерине час-биле калы чагыл хайымын, совет кижилерге амьраңчы болуп тур. Олар чуртталганын чаргаараны турарлар.

Ажылчы чоннарның эп-сеткил катышкышынын хуу, бүгү чурттарның ажылчыларның акыл-умалышын чоруунуң хүчү—Май бириниң байырлары совет кижилерни улам өртүп, улам чоргаарат, Төрөн чуртуга, чоунга мынашылды күштүлдери турар. Оларның мурунза бүгү уруг оран калы-биле, четел-тешишканы-биле, делгеми-биле көстүп тур. Оң күжү өзгөрүшкес уруг. Оң тип-летирбес күш совет кижилерине күш-ажымын, оларның кинирген үдүлдеринден, күштүлдериңден тургустунган. Оларның түндүктерин күш-ажымын ичинини херөө-биле, Төрөн чурттуң херөө-биле хол-башып турар.

Частьн байырларының бо хүнеринде ол аажок тодазы-биле илереп турар. Бо хүнерде совет кижилер бүгү оң күш-ажымы, оң кылган чүвези ичинини херөөнө кирер, ала-төрөн чурттуң алдырынга кирер, коммунизм тургузуушунуң үрөөнө уруг болуп деп ханымы-биле билип турар. Совет кижилер бүгү айла-даа чуртталга, —Украинадың хоулдарында азы Уралдың хоорайларында да дийн, Усурийнин тайгаларында азы Улуг-Хемдин эристеринде-даа дийн—совет уруг ораның кайгыдаа булуңуларын бирээ-эниге чуртталга, бодунуң чедип алган чедикшинин түнпөн, алаа чоргаарат, алаа өөрүп, ханып, амьрап турар, ол оң байырларының утказы болуп, алаа хей-алтың тура-сорукту берип турар.

Совет Тываның кижилери бо хүнерде база-ла боттарының чедикшилеринге өөрүп, частьн байырлары уткуп турарлар. Ленин — Сталинниң партиязынын, уруг орус удушту күштүг чаагай сагыш салышкынын дузалашкынын ачымында Тываның арың чаартынып, оң кижилери чаазы-биле, күштү-биле чуртталга, боттарының үдүн ичиге херекте, бүгү совет удушту үдүткө кириштирип турар. Олар боттарының кылган ажылы түнпөн, алаа чоргаарат, бо хүнерде өөрүп чедиргенин чыгып өстөр-биле илередиң, чырык карактары-биле көрүп турарлар.

Областың чер-черинде үлетпүрүң бүдүрүлгелери ажынганы, олар чаа техника-биле деритинген, мына дүңгү каларчылар ам бүдүрүлгелерин мергежилдерге, оларның стахановчулары алганнар. Оларның аттары бүгү областа дымчалып турар, оларның дуражагаларының үлегери бир бүдүрүлгелен өскө бүдүрүлгө шилчип, боттарының сакдаларын чедирип турарлар. Эрткен беш чылдарның дургузунда үлетпүрүң бүдүрүлгөш үш катп өскөн. Уш катан! Моон уруг утка билип турар. Мында ажылчыларның кылган ажылы синийкен.

А үлетпүр биле көдө ажыл-агый аразында кыйгырып, бот-боттарыңга дузалашып турар. Хоорайның баарынары көдөнүн садыгарында делгетинип, а көдөнүн тараалары хоорайның садыгарында кирип турар. Оларны чүс-мүчү чолаачылар дөжүлгөн турарлар. Оларның аттары райондарына, тракторлар динкирер турар суурларда чедип турар.

Тракторлар динкирер турар! Бо өстөр Тывада өңдө билидирин болгаш чамдык тала-биле аажок ужурут өстөр болуп турар. Чүгө дөргө, мыа каш чылдарның дургузунда хуу ажылдыг арат болгаш тараачын ажыл-агыйларның 90 ажыг хуузу көдө ажыл-агыйның артеддеринде катышкан болгаш ол колхозтарның бүгү хову ажылының 88 хуузу трактор-биле ажылдап турар. Оң үжүн тараачын күжү белиң, белиң дүжү мастерлери көүдөн турар. Улуг-Хем районда Киров атыг колхозтуң хову бригаданы 542 гектар черинде а бүртүздөн 19,5 центнер

тараа ажаап алган. Бай-Тайга районда «Мурнакчы» колхоз 160 гектар черинде бүртүздөн 25 центнер кызылтыста ажаап алган! Мыныг чижетер дыка хей колхозтарда бар болгай. Колхозтарның күжү угадып, колхозчуларын чуртталгазы, оларның материалдык байдалы экижиң турар. Би-Хемде «Кызыл тараачын» колхозу ап көрөөлү. Оон ортузунда ашка-хөрөннү миллион-биле санатынып турар!

Колхозчулар хүн бүрү-ле чырык, културалыг чуртталганы чурттап турарлар. Шаандагы кара өглеринде эелери ам чаа боттарының чуртталгалары, чараш суурларын эелери алганнар. Оларның бажындарында Илчигини лампалары хып турар. Областа электри энергиязының күштүлдүгези ийи катан өскөн. Элегесте колхозтар аразының электри станциязы ам Чаг-Кежиг, Суг-Бажы, «Элегес» совхозтуң суурларын чырып, олаче энергияны берип турар. Тандынын электеринде чырыг кылгыт, күштүг чуртталга хайымын тур, оң бүгү Тыва көрүп тур. Мыа школары кызылтыс баарга чырык, интернадынга баарга чырык! Аас-кежиктиг уругларын, оолдарын чуртталганы чырыткың!

Областа тускай, ортумак, эге школар 200 хире, ичиде 30 муң ажыг өөреничлери эртеминги үндүшкенин өөрөшп ап турарлар. Оларны областың ном үндүрер чери, бистиң мыа Төрөн чуртувустун наймаалы — Москва парлан үндүрүп турар. Келер үениң салгыачылары уругларын дугайында сагыш салышкынын база бир плерээшкенин херечиң мындыр.

Национал хевирлиг, социалистиг уткашынардыг култура бажынарже, суурларда непереп, бодунуң чаагай садыаларын таралып турар. Оң бир чижөөн ап көрөөлү. Хандгайты ам Алдымы, Устүү Хуабус-даштар-биле эвес, а колхозтар-биле, суурлар-биле мактагынын турар. «Коммунизмче орук» колхозта үш уруглармы, оларны шүптү өөрөшп турар бешен ажыг хардыг Дамдын-оол деп колхозчу ашап бар. Оң ийи өрөөл бажында чурттап олурар. Оң бажында номнар салыр өткөркөз турар. Мыа сөөлү чылдары тыва дылда үнгөн номнары шүптүзүн салган. Оларнын аразында «Чүвү кымыры», «Ленин-изиниң айтырлары», «Ава», «Андарган кур-чер», «Ховуңуң аялгалары», «Улуг-Хем». Оларны шүптүзүн номчаан. Ажылдан келгеш, номчуп олурупшам, шак эрткенге билбейн баар мен деп чугаалап олурар. Оң үнүнде бир-ле чоргаарат дымчалып турар. Ол болза, совет эрге-чагырганың бергени чуртталга чоргаарал болур-лур.

Совет интеллигенция бодунуң ажылы чөпчөк ичиреп непереп турарында өөрүп, бодунуң үдүн ичиге херекке кирип турарын билир. Колхозчуларны, оларның уругларын өөрөдирин эгелеш, көдө ажыл-агыйның, эмелгениң, эртеминги, литератарының, уран-чүдүдү бүгү-ле илдерларында оң үдү, киржигеши уруг.

Тыва областың ажылчы чоннарның амьдыралында хүн-бүрү болуп турар бо болушкуннар, оларның бүдүрүп турар ажылы, тайбынын ичиге херекке кирип турар ажыл-херөө Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партиязынын, Совет чазыктын ачызы, сагыш салышкынын ужуру деп станокта ажылчы, ховуда колхозчу болгаш интеллигент бүрүзү билип турар болгаш частьн байырларының бо хүнүнде бодунуң өөрөшкөн, чедиргенин илередиң турар.

Частьн байырларының өөрүшкүзү, аас-кежиктиң уруг өөрүшкүзү—шымдамкай, бодунуң күш-ажымын уруг чымыг хүнү совет чоңунуң, бүгү ичиге төрөлгетениң чоунга улам күштү-биле дөп, чымыдан, амьрадып турар! Оң уруг иштерге, белиң күзедери ботандырычыңе хей-алт кирип, күштүг чалган болуң!

О. САГАН-ООЛ.

Колхозпуң пудуунда

Өвүр районнуң Сагалыда «Кызыл туз» көдө ажыл-агый артеддеринде туугу сууру улам-на көүдөн, калбарып турар.

Колхозтуң бо чымыг бүдүрүлгө планында 18 чуртталга бажынын, 1 дарганаар чер, 1 уруглар илчигиниң тууду болгаш малды, бүдүрүлгениң өске-даа туудуларын кылмы көрдүнгөн.

Тускайлап тургускан 110 ички составтыг туугу бригаданы чыл эгезинден чөөкү хүнерге чедир 5000 чудукту колхозтуң туугу шөлдө бүрүн өкөш дүжүрүп алган. Оң иштинден 3560 чудукту чоңуп, 3750 метр кылын, 4225 метр чуга манзаны дилип белеткевишаан, 5 чуртталга бажыныларын тууду бүрүн дооскан. Чугай артеддеринде эгелеш. Туубу кылды бүдүрер сарай бүрүн белеткениңен болгаш туубу артеддеринде 1230 кубометр токлан мышты хал белеткөөн.

Туугу бригаданы белеткөөн ажылдарын бүрүн дооскан. Бүгү күштүг туугу планын хуусаа бетинде доозарынче салган, туугу

ажылы хайнышкынын чоруп турар. Оң-биле чергелештир туугу бригаданың туугуларын салдыган онаалдарын чедикшинин күсөдүн шымдарында бүгү күжүн деңеп көргөш, чоңун калдыкшынын экижидериниң чугулазын барыдалаш, олар боттарыңга пландан дашкаар аарыг чың чыдар ийи өрөөл бажынын меңшүп чанынга тууду, ажылгага кирир деп хүдээлгени алган.

Туугуларын ортузунда социалистиг чарыш улам калбарып турар, оң түнпөнүң недела санында үндүрүп, муракчыларын хана солунга, хүндүлел болгаш көргүзүп самбарларында үргүчү чырып турар. Туугу ажылында Очур, Шире шыкшап шалчыларын хүрөөлени улам көүдөп, ички бүрүзү бодунуң күжүн харамзанмай төрөн колхозуңуң чаагайжылдыгы дөп, културалыг амьдырал чуртталга дөп кызымаккай амылдап турар.

Т. САРЫГ-ООЛ.

Май бириниң байырларын даштыкы чурттарда демдегелеп турары

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКНИ. Май 1-ге болгаш профсоюздериниң чедип Бүгү-кызат съезидеги алдар болдурган социалистиг чарыштын чедикшилериниң дугайында дымчалар Кыдаттың бүгү булуңуруннан көзүп турар. Цинцзао күртүгениң дөрткү көвөсөөн фабриказының ажылчылары май мурунун социалистиг чарыжының үезинде хөвөнни ажык чок болуп үнер чүдүлери 20 хуу кызыргашар. Оң фабрикамың арымы эриглер делгеш ажылчылар мурунда ажылтынмас деп санатынын турган 5 эерер станоктарын сейтеп алганнар.

Цинцзао № 3 пеставы фабриказынын аргычы чедикшиң Пу Суй-инге баш-

тагач бригаданы боттарынын май мурунунда чарышка алган хүдээлгелерин чедикшинин күстөгөнөр.

Сифаньң паровоз-вагон септелге заводунуң ажылчылары өрөөлде чүгө эң өки шынарның продукциянын бээр деп хүдээлгени база аларымы-биле күстөгөнөр. Чужоку паровоз-вагон септелге заводунуң ажылчылары Май 1-ге үлериниң белек-биле ужурашкып турар: олар пландан ажык бир плерээжир болгаш бел баршы вагондарын капитал септелгелер үндүргөшөр. Ичининиң машина туудушкун заводунуң ажылчылары Май 1-де пландан ажык ийи уруг станоктарын кылганнар. (СЭТА).

АЛБАНИЯНЫҢ УЛУС РЕСПУБЛИКАЗЫ

ТИРАНА. Албанияның үлетпүрүгү бүдүрүлгелеринде май мурунун социалистиг чарыжы чедикшининиң калбарып турар.

Эң уруг бүдүрүлгө—Сталин аттыг пеставы Комбинатында апрельниң эгезинде-ле чарышка ажылчыларын 98 хуузу катышкан кирген турган. Ангы-ангы ажылчылар, бригадалар, цехтер, эелечелер, фабрикалар бот-боттарынын аразында чарыжы турарлар. Шаанга хоужуңа дөп турган, ам муракчы болуп турар аргычы фабрика хүдээлгени күстөгөнөр, апрель 13-те Май 1-ге алар кылдыр пеставы бүдүрүлгенин хуу норманың 5 муң метр пест, азы 15 хуу белеткен. Пест-та-

вичилар Иосиф Плаку, Козма Джеро олар 60 станоктарын башкарып ажылдарынче шилчөөш, оларга доктааткан онааларын үш катан ажыргашар. Олар оңу Чурсиновтуң болгаш Ворошикин методун ажыгыт чедип алганнар.

Май мурунун хүдээлгелерин күсөдип турар үеде кайтамчыктыг чедикшилер Элорда цемент заводунуң туудуңга база чедип алдыган, алаа ай планын апрель 20-де 95 хуу күстөгөнөр турган. Сталин хоорайнын нефть тывыш черлеринде стахановчу Петр Олашниниң бригаданы 1954 чылдың үдүткө нефть тывыжың эгелеш. (СЭТА).

ГЕРМАН ДЕМОКРАТТЫГ РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН. Пролетаржи эп-сеткил катыштырышкынын бүгү-делегей хүнү Май 1-ге Герман Демократтыг Республиканың ажылчы чоннары бүдүрүлгөчү болгаш политиктиг уруг көдүрүшкүңүнүң байдалында ужурашкып турар. Май мурунун хүнеринде республиканың хоорайлары болгаш суурларын чаагайжыларын талазы-биле ажылар калбарып турган. Туугулар-биле калы мынд ажылдарыңа чөпчөк болу база киржип турар. Берлинниң демократтыг секторунуң туугу шөлдөринде оңа хайнышкынын болуп турар. Мыа ичиге ажыг өртөндөп жежөө орайга чедир үргүчүлүк турар.

Май бириниң чысыкалы болур чер Маркс—Энгельстиң шөлүн эде тургузар талазы-биле уруг ажылы кылган. Ажылчы чоннарын май биринге таварыштыр хүдээлгелерин болгаш оларның бүдүрүлгөчү чедикшилериниң дугайында дымчалып республиканың бүгү булуңунарында көп турар.

Май мурунун социалистиг чарыжына Берлинде «Бард Либнехт» деп трансформация

матор заводу уруг чедикшилерин чедип ап, дөп аларның бүдүрүлгө планын апрель 21-де күстөгөн.

Металлургия үлетпүрүң Берлинде бүдүрүлгелериниң ичинде «Октябрьниң 7» аттыг машина туудушкун заводунуң коллектив чарышка тилекчи болуп үгөн. Бүдүрүлгениң амгы бар турар нормаларын эде көөрү дөп патриотчу шилчөөшкүн калбарып турар. Оң шилчөөшкүн май мурунун социалистиг чарыжынын үезинде ажылчы чоннарын боттарының инициатива-биле эгелеш болгаш үлетпүрүн чаа-чаа алдырарын хаара тууду турган.

Бүдүрүлгө нормаларын эде көөрүңү дугайында шилчирлерин Риза хоорайның металлургия, Галленц дагжылары, Берлинни, Лейпцигнин, Магдебурттин, Дресденниң машина туудушкун, Хемингтон пест-тавыжылары, а ол мышап Герман Демократтыг Республиканың өске-даа хей-хей хоорайларының ажылчы чоннары үндүргөшөр. (СЭТА).

ИНДОНЕЗИЯ

ДЖАБАРТА. Бо чымын Индонезияның профсоюздерге Май—1-ни чалгың-ай фронт-биле байырлаан. Чүгө Машуминиң реалымы партиязынын удуштулазында турар профсоюзлери май бириниң чысыкалында киржиринде ойталаан. Ажылчы чоннарын бүгү-делегей байырлаан

эрттериниң талазы-биле чер-чер комитеттерин бүгү уруг-ууг хоорайларга тургусулаан. Оң комитеттер боттарының эргелери дөп демекселге бүгү ажылчы чоннарын катыштырар сорул-биле белеткедип уруг ажылы чорутканнар. (СЭТА).

„Венгрия—тайбыңның чурту“ деп делгеле

БУДАПЕШТ. Апрель 25-те Будапештиге Уран-чүдүдү бажымында тайбыңның Бүгү-венгр Чувдэлиниң организаторы «Венгрия—тайбыңның чурту» деп уруг делгелег ажыттыган. Фото-чурттар, чурттар, микеттер болгаш 10 хире элдерга салдыган өске-даа көргүзүлгөр бүгү делегей тайбың дөп демекселди дугайың, венгр тайбың талыкчыларынын шилчөөшкүнин дугайың, Венгр Улус Рес-

публиканы тайбың тургузушкунун дугайың чугаалап турар. Совет Эвилели-биле байырлап, оң тайбыңга мынашылдыг даштык политиканыңа, СССР-ин Венгр Улус Республикага ап-сеткилди дузалашкыныга тускай кезекти холбоштырган. Уруг макетте Совет Эвилелинде коммунизмниң уруг туудуларын көргүскөн. (СЭТА).

Моол Арат Республиканың уран-чүл ансамблиниң Пекинде чоруп турары

ПЕКНИ. Моол Арат Республиканың уран-чүл ансамблиниң концерттери Пекинде чоруп турар. Моол удушту ирларын, танцлары, «Аас-кежикче бурунгаар» деп моол операдан сценаларын ансамбль уруг чедикшинин көргүзүп турар. Ичиге уран-чүлүг көргүзери программада уруг черин эелеп турар. Ансамбль бодунуң концерттерин композитор Александровтуң «Сталин дугайында кантата-биле», Мао Цзун болгаш Чойбаасан дугайында ирлар-биле

эргелеп турар. Моол дылда удушту ирларынды алдыга ирларларын репертуарында орус болгаш кыдат дылдарда күсөтенип турар орус болгаш кыдат ирларын база кирген. Ансамбльдин гастроли Пекинде бир дугаар-ла чоруп турары ол. Концерттиң номер бүртүзү көргүчүлөр канчаар-да аажок сонурга-биле көрүп турар. (СЭТА).

Ажылчы чоннарның материалдыг амьдыралынын дугайында Албанияның улустуң эрге-чагыргазының сагыш салышкыны

ТИРАНА. Албанияда улус эрге-чагыргазы ажылчы чоннарын материалдыг чаагай амьдыралың беддериниң дугайында уруг сагыш салып турар.

Шкодерде пест аргыры фабрика, Влорда болгаш Тиранада оидык узу бүдүрүлгени талазы-биле бүдүрүлгелер, элөөн хей хоорайларда алгы заводтары болгаш өске-даа бүдүрүлгелер чуртка улус эрге-чагыргазының тургустунганынын баштайгы чылдарында-ла туугулаан. Ийи чыл болгаш беш чыл пазанарын баугаар тургустунган чик үлетпүрүң бүдүрүлгелери кызык херекелдин бараннарын дыка көбүдөдү арганы берген.

Эрткен чымын көвөч-саазын кылдыгы пестерни 1938 чылдагымындан 30 катан хойну бүдүргөн, макарону—10 катан, оидык узу—1,5 катан, ажыл-агый савамы—2 катан танкыны—6 катан хей-

нү бүдүрүп үндүргөн. Эрткен чымын сайырадып ажылдар үлетпүрү капитал салышкыны 1950 чылга деңгээрге 2 катан өскөн.

Калбак херекелдин чүдүлдериниң бүдүрүлгени 1950 чылга деңгээрге 3,2 катан улагытарын беш чыл планында көрүп турар. Чоңу эг болгаш балык продукттары-биле хандыры 1950 чылга деңгээрге 2 катан эер, чигир-биле хандыры — барык 3 катан, көвөч-саазын кылдыгы пестер-биле—2,5 катан, дүтөн кылган пестер-биле—2 ажыг катан, саваң-биле чоңу хандыры 2,6 катан эер.

Тиранада хлөв заводунуң, Влорда балык-консерва комбинатынын болгаш өске-даа бүдүрүлгелерин беш чыл планында көрдүгөн туудушкуну чөөкү айларда эгелеш. (СЭТА).

Корей Улус-Демократтыг Республикада часны тарылга

ИХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканы бүгү райондарында часны тарылга чедикшининиң дооступ турар. Бо чымын эрткен чылдагымындан-ла дыма уруг дүжүттү амыр деп долу шилчирлиг республиканың тараачынары часкы хову ажылдарын бүгү-ичиге көдүрүшкүңүнүң байдалында чорудуп турар.

Кореяның Топ телеграф агентилелиниң дымчалып турары болза, чер ажылынын Министерствозунун меделерин баугаар алдыга, апрель 10-да бүгү республикага часкы тарылганы планы 103,2 хуу күстөгөн турган. Хангэ жокуда тарылга

олаа дүргөн темпидерлиг чоруп турар. Апрель 10-да анаа тарылга планы өртөөн чыл-биле деңгээрге 307,6 хуу күстөгөн. Соңу Ихеньян жокуда план эрткен чыл-биле деңгээрге 127,8 хуу күстөгөн. Агаарың байдалы багай болуп турар чер болур Тянган жокуда беш тарылга планы апрель 10-да эрткен чыл-биле деңгээрге 111 хуу күстөгөн турган. Республиканы өске-даа райондарында тарылга база-ла чедикшининиң дооступ турар. (СЭТА).

Кореяда тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкынар

ПЕКНИ. Сяньхуа агентилелиниң тускай корреспондентияның Косондан дымчалганы:

Тайбыңчыдылга дугайында көлөп эгелеш чугаалажышкынарда ийи талаларың делегацияларынын бир дугаар плерээжир хурааны апрель 26-да генерал Нам Ир ажытан болгаш Кореяда тайбыңчыдылганы чедип алдырыңа шалтыктап турар карачыгыс айтыры—туугулар шеригерли дедир чандырамын дугайында бүгү айтыргымы таарышкынычте улашкан алды пункттарың савазы көдүрүп үндүргөн.

Ийи талалар тайбынын күзөөр болгаш бот-боттарыңа дүжү беркириниң баузу-биле ажылдар болза, амгы үеде Кореяда тайбыңчыдылганы чедип алдырыңа шалтыктап турар айтырыг болур туугулар шеригерли дедир чандырамын дугайында айтыргымы чөптү таарышкыныч болур бүрүн арга бар дээрин апрель 26-да чугаалажышкынарда генерал Нам Ир айткан.

Оң алды пункттуг савазы болза, америя делегациянын баштыгы Гаррисонун апрель 19-тагы чагазын илчиге, өөрөшп көргөшкенин соонза көдүрүлгөн саваз болур дээрин генерал Нам Ир меделгеш. Бо толарай савазы ботандырылган болза, чугаалажышкынарда карачыгыс шилчирелтигизөө айтыргымы, чүд дөп, туугулар шеригерли дедир чандырамын дугайында айтыргымы шилчирлөөр арганы бээр болгаш мынд болгонда Кореяда тайбыңчыдылга чедирер деп Нам Ир чугаалаан.

(СЭТА).

Боннуң болгаш Парижтиң шериг керөөлериң күштүг болдуруп бадыларын бонн парламентиниң үстүкү палатазы соңгарлаткан

БЕРЛИН. Аденауэриниң болгаш барымы талакы курулгелериниң төлөөкчилериниң ал салганы бонн болгаш париж шериг керөөлери күштүг болдуруп бадыларын дугайында айтыргымы апрель 24-те бонн парламентиниң үстүкү палатазы (бундесрат) чугаалажып көргөн.

Бо чылдың март 19-та бонн парламентиниң адык палатазы (бундесрат) Германияны чоңунуң дыка уруг нурузулуң тура-сорууга чөрүштүрүшкү (түнел) номчулган ол керөөлериң бадылаан дээр билидир болгай. Германияны башкалаачак чоруун улагытарын болгаш агрессия барыны-герман армияны тургузарын көрүп турар бонн болгаш париж шериг керөөлериң хоойлу баугаар күштүг болдурунда оларны бундесраттың бадыларыңа кирер ужурут. Оң ангыда, Барыны Германияда конституциялыг дедир орган—Караоруде федералдыг конституциялыг судтун ол керөөлөр талазы-биле шилчирлериң база үнгөн турар ужурут. Чалгыс талакы керөөлөр ичинде-ла чедикчөк бонн конституцияга беш чөрүшкөк болуп турар дедир дугайында тускай меделгелерин судка кирген чүвө болгонда, федералдыг суд ол керөөлериң

конституцияга тааржыр, таарышкынын дугайында шилчир үндүрер ужурут. Ичиге-даа, чалгыс талакы керөөлериң дүргөн күштүг болдуруның дашык, Аденауэр конституциялыг судтун шилчирин-лаа манавай, бонн болгаш париж керөөлериң апрель 24-те бундесратка чугаалажып көрүп негеп турган.

Ичиге-даа Аденауэриниң болгаш оң чалчаларынын талазында негелдегер турган-да, керөөлериң конституцияга тааржыр, таарышкынын дугайында федералдыг суд шилчир үндүргө чедир ол керөөлериң күштүг болдуруп бадылаан деп бундесрат бадылашкынын хей кезин барыдалаш доктааткан. Оң саваз дөп 20 ички, алаа уугу—18 ички бадылаан. (Бундесрат барыны-герман черлериниң төлөөкчилеринден тургустунган, чер бүрүздөн хей эвес киж болуп турар, ичиге-даа оң составы база хей эвес).

Аденауэриниң болгаш оң чөк хүдээлтиг кижилериниң бурап дүшкөн болза, чарыдалымы чоруктуг болгаш дайымын политиказыга ажылчы чоннарын капчаар-ла аажок таарышмай турарын херечиң болур. (СЭТА).

Дедир чандырган австралий шериглериниң меделгели

КАНБЕРРА. Туттурган шериглер турар корей эгерден хостатырган 5 австралий солдаттар апрель 23-те меделгелер кылган дээр дугайында. Токондан дымчалымын апрель 25